

ЗА УДК: 502.74:504.056:636.934.57

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
03680, м. Київ, пр. Космонавта Комарова, 1
тел. (38 044) 497 3354; факс (38 044) 406 7765

ПОГОДЖЕНО

Науковий керівник, д-р біол. наук
зав. лаб. екобезпеки

_____ Я. Мовчан
«__» _____ 2015 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

_____ В. Харченко
«__» _____ 2015 р.

ЗВІТ

за результатами аналізу тому
«Оцінка впливу на навколишнє середовище
проекту будівництва звірівницької ферми з розведення норки»
(с/р Шульгівська, Петриківського району Дніпропетровської області)

Відповідальний виконавець

_____ Куценко В.О.

Київ – 2015

ПЕРЕЛІК ВИКОНАВЦІВ

Керівник роботи, професор кафедри екології, доктор біологічних наук, завідувач лабораторії екобезпеки ННЦ «Екобіобезпека» НДЧ НАУ	Мовчан Я.І. (Розділ 1, 2, 3)
Відповідальний виконавець, фахівець 3-ї категорії лабораторії екобезпеки НЦЦ «Екобіобезпека»	Куценко В.О. (Розділ 1, 2, 3)
Провідний консультант, завідувач лабораторії нафтохімічних забруднень підземних вод ІГН НАН України, кандидат геологічних наук	Гаврилук Р.Б. (Розділ 1, 2, 3)
Експерт лабораторії екобезпеки, Голова комісії з інституційних реформ та Євроінтеграції Громадської ради Міністерства екології та природних ресурсів України	Козловська М.В. (Розділ 3)
Експерт лабораторії екобезпеки ННЦ «Екобіобезпека»	Кохан О.В. (Розділ 3)
Науковий співробітник лабораторії екобезпеки ННЦ «Екобіобезпека»	Гулевець Д.В. (Розділ 2, 3)
Фахівець 3-ї категорії лабораторії екобезпеки НЦЦ «Екобіобезпека»	Савченко С.А. (Розділ 3, ВСТУП)

РЕФЕРАТ

Звіт за результатами аналізу тому ОВНС проекту Будівництво звірівницької ферми з розведення норки с/р Шульгівська, Петриківського району Дніпропетровської області, 58 стор., 1 рис., 6 додатків.

В Звіті наведено аналіз тому «Оцінка впливу на навколишнє середовище» проекту Будівництва нової звірівницької ферми з розведення норки на території Шульгівської сільської ради, Петриківського району Дніпропетровської області.

Проведено порівняння відповідності структури та наведено інформації у ОВНС до діючого ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд» та природоохоронного законодавства України. Проаналізовано можливість використання території для будівництва у зв'язку із розвитком природно-заповідного фонду Дніпропетровської області.

За результатами досліджень встановлено, що ОВНС в повній мірі не відображають ні вихідного стану довкілля в районі будівництва, ні негативних впливів звіроферми на навколишнє середовище. Будівництво звіроферми суперечить планам розвитку природно-заповідного фонду області. Том ОВНС містить численні невідповідності вимогам ДБН А.2.2-1-2003 та іншим нормативно-правовим актам у сфері охорони довкілля.

Рекомендується припинення будівництва звірівницької ферми з розведення норки на території Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області.

ЗВІРОФЕРМА, ДОВКІЛЛЯ, ВПЛИВИ, ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА, ВІДХОДИ, ЗАБРУДНЕННЯ

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	6
ВСТУП	7
1. АНАЛІЗ ПІДСТАВ БУДІВНИЦТВА ЗВІРОФЕРМИ.....	8
2. ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО ДІЛЯНКИ ПОТЕНЦІЙНОГО БУДІВНИЦТВА У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ	10
3. НЕВІДПОВІДНІСТЬ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ БУДІВНИЦТВА ЗВІРОФЕРМИ З РОЗВЕДЕННЯ НОРКИ (ТОМ «ОЦІНКА ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ») ДО ДБН А.2.2-1-2003 ТА ПРИРОДООХОРОННОМУ ЗАКОНОДАВСТВУ УКРАЇНИ	13
3.1 Аналіз розділу 1 «Підстави для виконання ОВНС»	13
3.2 Аналіз розділу 2 «Фізико-географічні особливості району і ділянки будівництва об'єкту проектування»	15
3.3 Аналіз розділу 3 «Загальна характеристика об'єкту проектування».....	17
3.4 Аналіз розділу 4 «Оцінка впливу запланованої діяльності на навколишнє природне середовище»	21
3.5 Аналіз розділу 5 «Оцінка впливу запланованої діяльності на навколишнє соціальне середовище»	30
3.6 Аналіз розділу 6 «Оцінка впливу запланованої діяльності на навколишнє техногенне середовище»	32
3.7 Аналіз розділу 7 «Комплексні заходи із забезпечення нормативного стану навколишнього середовища та його безпеки» .	33
3.8 Аналіз розділу 8 «Оцінка впливу на навколишнє середовище при будівництві»	34
3.9 Аналіз Тому 2 «Заява про екологічні наслідки діяльності».....	35
ВИСНОВКИ	38
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	46

Додаток 1. Скан-копія постанови Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду по справі №804/15462/14	50
Додаток 2. Копія графічного додатку до Детального плану території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району (щодо розміщення звіроферми).....	52
Додаток 3. Характеристика водного Орільського масиву.....	53
Додаток 4. Відповідь Міністерства екології та природних ресурсів України на звернення голови Громадської організації «Шульгівська громада»	56
Додаток 5. Фотокопія графічного додатку № 12. «Схема розвитку екологічної мережі, природно-заповідний фонд» Схеми планування території Дніпропетровської області.....	57
Додаток 6. Скан-копія Рішення про затвердження програми формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області на 2006–2015 рр.....	58

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- АКБ - автомобільна акумуляторна батарея;
- ВНТП - відомчі норми технологічного проектування;
- ГДК – гранично - допустима концентрація;
- ДБН – державні будівельні норми;
- ДСанПіН - державні санітарні правила та норми;
- ДНАОП – державні нормативні акти про охорону праці;
- ДКЗ – державна комісія по запасам;
- ДСП – державні санітарні правила;
- ЗСО – зони санітарної охорони;
- ІГН НАН – Інститут геологічних наук Національної академії наук України;
- КМУ – кабінет міністрів України;
- НДЧ НАУ – науково-дослідна частина Національного авіаційного університету;
- ННЦ – науково-навчальний центр;
- НПП – національний природний парк;
- ОВНС – оцінка впливу на навколишнє середовище;
- ПЗФ – природно заповідний фонд;
- РЛП – регіональний ландшафтний парк;
- с. Шульгівка – село Шульгівка;
- СЗЗ – санітарно - захисна зона;
- ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю.

ВСТУП

Проект «Будівництво звірівницької ферми з розведення норки» реалізується ТОВ «ВБК «Агропромінвест» на території Шульгівської сільської ради, Петриківського району Дніпропетровської області. Відповідно до проектної документації потужність звірівницької ферми складатиме 70 000 умовних самок, 14 000 самців та 350 000 голів молодняка¹.

Під час аналізу проекту планується провести порівняння інформації, наведеної у томі «Оцінка впливів на навколишнє середовище» з вимогами ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд» та природоохоронного законодавства України.

Окремої уваги заслуговує можливість використання території для будівництва у зв'язку із розвитком природно-заповідного фонду Дніпропетровської області.

¹ Скан-копія Оцінки впливу на навколишнє середовище 18-04/2014/1-ОВНС та Заяви про екологічні наслідки 18-04/2014/1-ЗЕН проекту Будівництва звірівницької ферми з розведення норки с/р Шульгівська, Петриківського району Дніпропетровської області» / Розробник частини ОВНС ТОВ «ІНТЕРЕКОТЕХ», інженер-проектувальник В.Е. Лаптев, забудовник ТОВ «ВБК «Агропромінвест», – Дніпропетровськ, 2014. Копія частини ОВНС, яка була надана для проведення даного аналізу додається на електронному носії.

1. АНАЛІЗ ПІДСТАВ БУДІВНИЦТВА ЗВІРОФЕРМИ

Замовник проекту будівництва нової «Звірівницької ферми з розведення норки» (далі норкоферма) – ТОВ «ВБК «Агропромінвест».

Норкоферма проектується для розведення основного стада норок і розрахована на утримання 70 000 самок, 14 000 самців та 350 000 голів молодняка, з одночасним перебуванням норок на фермі не більше 420 000 голів [6, стор. 10].

Ділянка, що розглядається в проекті для забудови – розташована на землях Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області, поблизу населеного пункту с. Шульгівка (рис. 1). Загальна площа – 44 га. Ділянка має форму неправильного шестикутника, який межує з:

- з північної сторони – на відстані 320 метрів від загорожі та 500 м від зони утримання норок з присадибним будівництвом с. Шульгівка;

- з західної сторони – на відстані 23–37 метрів з полосою дороги місцевого значення, що з'єднує площадку з територією села та лісосмугою;

- зі східної сторони – на відстані 120 метрів від споруд господарського призначення, а також земельними ділянками;

- з південної сторони – з вільними від забудови земель сільради.

З усіх боків ділянка межує з землями Шульгівської сільської ради.

Ділянка належить ТОВ «ВБК «Агропромінвест», на підставі свідоцтва про право власності індексний номер 21850956 від 20.05.2014 р.

Ділянка, що розглядається в проекті, згідно затвердженням 22 проектам землеустрою була передана в приватну власність фізичним особам (22 ділянки по 2 га) для ведення особистого селянського господарства.

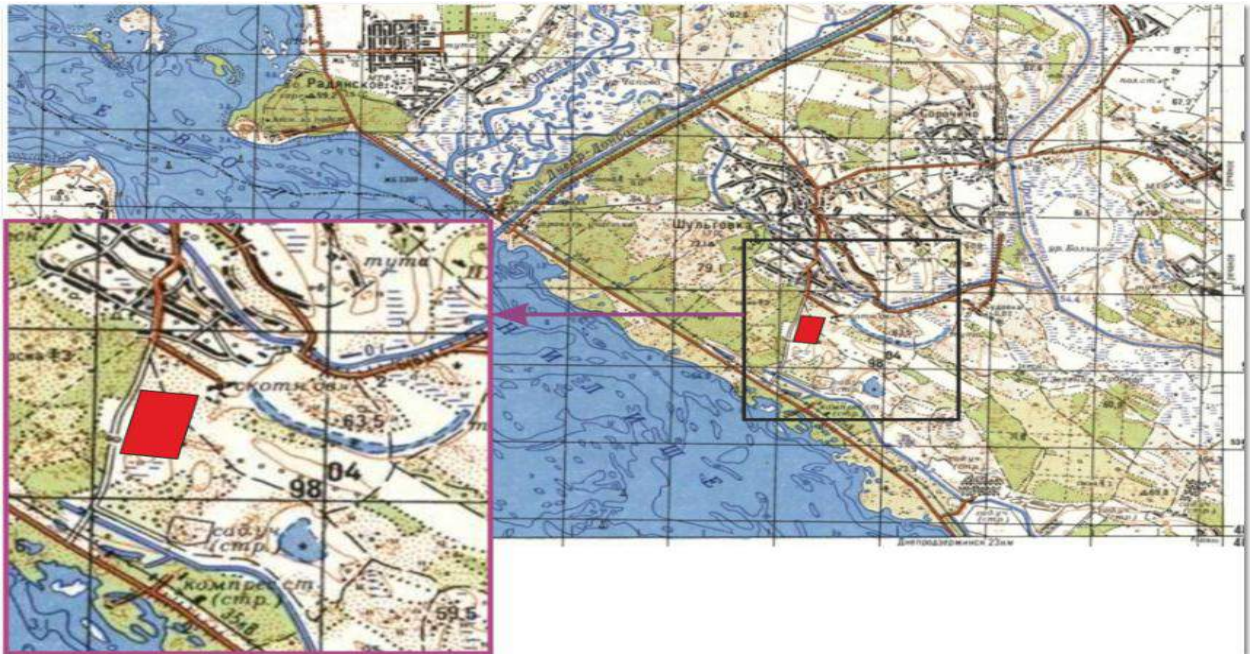

Рис. 1. Ситуаційна карта розміщення ділянки потенційного будівництва

В січні 2014 р. ТОВ «ВБК «Агропромінвест» викупив ці ділянки. Розпорядженням Петриківської районної державної адміністрації № р-395/0/343-14 від 29.07.2014 р. затверджено проект землеустрою із зміною призначення ділянки потенційного будівництва на ведення товарного сільськогосподарського виробництва (земельній ділянці за кадастровими номером: 1223783800:02:002:1581).

Згідно постанови КМУ № 808 від 28.08.2013 р., звіроферма з запроєктованою потужністю відноситься до об'єкту підвищеної екологічної небезпеки [20].

ТОВ «ВБК «Агропромінвест» отримало дозвіл на виконання будівельних робіт від 20.01.2015 р. № ІУ115150200110 для об'єкту «Будівництво звірівницької ферми по розведенню норки на території Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області».

Частина ОВНС проекту будівництва звіроферми розроблена ТОВ «ІНТЕРЕКОТЕХ», інженер-проектувальник В.Е. Лаптев (м. Дніпропетровськ, 2014) [6].

2. ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО ДІЛЯНКИ ПОТЕНЦІЙНОГО БУДІВНИЦТВА У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ ПРИРОДНО- ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

Площа природно-заповідного фонду Дніпропетровської області є найнижчою серед областей України і складає всього 2,9 %, тоді як відповідно до законодавства відсоток заповідності має складати не менше 10 %. Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 р. від 06.08.2014 р. № 385 передбачено збільшити площу ПЗФ Дніпропетровщини майже втричі, до 7,5 %. На перспективу (до 2031 р.) передбачається збільшення площі ПЗФ області до 12,0 % (відповідно Рішення обласної ради від 17.02.2006 № 55-р-6) [8].

Відповідно до додатку 6 з рішення Дніпропетровської обласної ради від 22.03.2006 р. № 768-33/IV «Про затвердження програми формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області на 2006–2015 роки» [23] в межах Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області розташовуються території, що зарезервовані для подальшого створення заповідних об'єктів (національний природний парк (НПП) «Орільський» (загальна орієнтовна площа 55,6 тис. га [8]) та регіональний ландшафтний парк (РЛП) «Петриківський» (загальна орієнтовна площа 25,3 тис. га [8])). Реалізація зазначеної програми формування екологічної мережі області дозволяє сформувати надійний екологічний каркас області, що спрямований на поліпшення стану довкілля та зниження техногенного навантаження на територію. Дивною є відсутність у Департаменті екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної адміністрації картографічних матеріалів до формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області, що дозволяє маніпулювати питанням віднесення території будівництва до земель ПЗФ. Проте, те що

майданчик будівництва знаходиться в межах територій зарезервованих для створення об'єктів ПЗФ однозначно доводить. Схема планування території Дніпропетровської області, що затверджена рішенням Дніпропетровської обласної ради від 23 березня 2012 р. № 255-12/VI [8]. Згідно графічного додатку № 12 «Схема розвитку екологічної мережі, природно-заповідний фонд» (наведено у додатку 5 до Звіту) ділянка будівництва відноситься до територій першочергових заходів щодо реалізації програми формування регіональної екологічної мережі.

Необхідно зазначити, що відповідно до рішення Дніпропетровської обласної ради від 10 червня 2009 року № 576-19/V про внесення змін до рішення обласної ради від 22 березня 2006 року № 768-33/IV „Про затвердження програми формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області на 2006 – 2015 роки ” [24], на територіях, що утворюють екологічну мережу області, заборонено будь-яку діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на їх стан чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням, а саме:

1. Промислову діяльність, видобуток, геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку корисних копалин, будь-яке будівництво і будівельні роботи, за винятком заходів для боротьби з підтопленням населених пунктів та зсувами ґрунтів.

2. Порушення природного стану водойм, за винятком заходів із розчищення русел річок, озер та інших водних об'єктів, згідно з проектами, погодженими в установленому порядку.

3. Порушення природних ландшафтів і поверхні ґрунту, за винятком випадків пошуку та непромислового використання підземних вод.

4. Розорювання земель.

5. Знищення рослинності (випалювання).

6. Будь-яке засмічення і забруднення територій та акваторій.

7. Стихійний відпочинок, автомобільні стоянки, розведення вогнищ, за винятком місць спеціально призначених для цих цілей.

Як видно із перерахованого, планована діяльність суперечить вимогам щодо територій зарезервованих для створення об'єктів ПЗФ.

Враховуючи розташування ділянки потенційного будівництва в долині р. Оріль, природоохоронцями планувалося її включення до територій НПП «Орільський» ще у 2000-х роках. 1 грудня 2008 року Указом Президента України Віктора Ющенка за № 1129/2008 «Про розширення мережі та територій національних природних парків та інших природно-заповідних об'єктів» була підтримана ініціатива обласних державних адміністрацій про виділення території вище зазначених земельних ділянок на землях Шульгівської сільської ради на створення НПП «Орільський». Проте, подальші роботи із його створення, що мали фінансуватися із бюджету області, тривалий час не фінансувалися, і на сьогодні картографічний матеріал із винесеними межами природно-заповідної території недоступний. Наразі, проводяться польові дослідження та розробка проекту створення НПП «Орільський».

На сьогодні необхідно розробити та затвердити схеми районного планування з урахуванням картографічних матеріалів Схеми планування території Дніпропетровської області, яка розроблялась відповідно до наукових обґрунтувань, з урахуванням Програми резервування територій для подальшого заповідання та Програми формування і розвитку національної екологічної мережі України в Дніпропетровській області.

Держземагентству України необхідно відобразити території, зарезервовані під створення об'єктів природно-заповідного фонду згідно Схеми планування території Дніпропетровської області, на Публічній кадастровій карті України.

3. НЕВІДПОВІДНІСТЬ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ БУДІВНИЦТВА ЗВІРОФЕРМИ З РОЗВЕДЕННЯ НОРКИ (ТОМ «ОЦІНКА ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ») ДО ДБН А.2.2-1-2003 ТА ПРИРОДООХОРОННОМУ ЗАКОНОДАВСТВУ УКРАЇНИ

Не дивлячись на те, що структура тому ОВНС в цілому відповідає вимогам ДБН А 2.2-1-2003 [5], ОВНС в повній мірі не відображає ні вихідного стану довкілля в районі будівництва, ні негативних впливів звіроферми, що проектується, на навколишнє середовище.

3.1 Аналіз розділу 1 «Підстави для виконання ОВНС»

На стор. 5 тексту вказано, що підґрунтям для розробки розділу ОВНС є ДНБ А 2.2-3-2012 «Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва». Зазначений ДБН А 2.2-3-2012 втратив чинність на користь ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво», який набрав чинність із 01 жовтня 2014 р.

На стор. 6, в переліку основних екологічних обмежень, відсутня інформація щодо:

- об'єктів природно-заповідного фонду, що проектується на території Шульгівської сільської ради,
- необхідності додержання норм санітарно-захисних зон водозаборів;
- негативного впливу відходів тваринного походження в процесі вироблення і переробки продукції звіроферми, які отруюють воду, повітря, ґрунти, біоту та людей.

В п. 1.2 (стор. 6–8), де резюмуються впливи на окремі компоненти, не згадані численні впливи ферми, які далі детально охарактеризовані

у даному Звіті при аналізі наступних розділів ОВНС. Слід зазначити, що в даному пункті чомусь двічі наведений підпункт «Геологічне середовище», проте в жодному із них не згадано про очевидні впливи діяльності звіроферми на підземні води.

На стор. 7 зроблено посилання на Постанову КМУ № 554 від 27.07.1995 р., яка втратила чинність відповідно до постанови КМУ №808 від 23.08.2013 р. [20], що затверджує новий перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку.

Згідно з ДБН А.2.2-1 розділ «Підстави для проведення ОВНС» має містити інформацію про ставлення громадськості та інших зацікавлених сторін до планованої діяльності і пов'язаних з нею проблем, що вимагають вирішення; перелік та стислий аналіз попередніх погоджень і експертиз, проте така інформація відсутня.

Інформація про ставлення громадськості має включати [5]:

- відомості про опублікування в засобах масової інформації - Заяви про наміри і проведення громадських обговорень;
- письмові та інші документи звернень громадян;
- перелік матеріалів, представлених з боку замовника і виконавця ОВНС на розгляд місцевого населення та громадських організацій, перелік питань і зауважень громадян, обґрунтовані відповіді;
- узагальнені рішення про враховану частину громадських пропозицій та обґрунтування, що стосуються неврахованої їх частини;
- рішення громадської експертизи (якщо вона проводилась).

Проте така інформація відсутня. Відповідно до постанови Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду по справі №804/15462/14 від 14.07.2015 р. (додаток 1) громадські слухання та обговорення проекту «Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області (щодо розміщення звіроферми)» (затверджений розпорядженням Петриківської райдержадміністрації № Р-472/0/343-14) не

проводились. Встановлено порушення п. 7, п.п. 11-21 Постанови Кабінету Міністрів України №771 від 29.06.2011 р., яка затверджує Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, та п. 5 Постанови Кабінету Міністрів України №555 від 29.05.2011 р., яка затверджує Порядок проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні.

3.2 Аналіз розділу 2 «Фізико-географічні особливості району і ділянки будівництва об'єкту проектування»

На стор. 9 (геоморфологічні умови) безграмотно написано, що ділянка приурочена до першої надзаплавної тераси Дніпродзержинського водосховища. Насправді, це територія першої надзаплавної тераси р. Дніпро. Такого поняття як «геофізичні умови» – вказано на стор. 9, не існує. Писати, що ділянка відноситься до території із «звичайними» кліматичними та інженерно-геологічними умовами, щонайменше, некоректно. Водночас, в розділі відсутній опис даних умов, що є неприпустимим. Зокрема, не наведено характеристику температурного режиму місцевості та напрямків вітрів, що є важливим з огляду на визначення негативних впливів норкоферми на навколишнє середовище.

Даний розділ повинен містити інформацію про наявність об'єктів природно-заповідного фонду, узагальнену характеристику флори і фауни в обсязі, необхідному для екологічних, санітарно-епідеміологічних, соціальних і економічних оцінок на регіональному і місцевому рівнях, характеристику розподілу всіх негативних факторів у зоні впливів планованої діяльності, а також відповідні картографічні матеріали, ситуаційні схеми та ін. [5]. Проте, така інформація в розділі

відсутня. Зокрема, в розділі не вказано:

- про планування створення на даній території об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема, НПП «Орільський»;
- характеристику підтоплення території;
- наявність в районі будівництва червонокнижних рослин, що має документальне підтвердження;
- характеристику місцевої фауни;
- будь-які негативні фактори у зоні впливів планованої діяльності.

Крім того, у розділі відсутні відповідні картографічні матеріали, ситуаційні схеми.

В той же час, в розділ включена інформація, що за змістом не відповідає його тематиці. Зокрема, повторюється інформація про кількість голів норок у проєктованій фермі та наведено запропоновані розміри санітарно-захисних зон із посиланням на норми ДСП 173-96 [9] без необхідного обґрунтування.

Автори ОВНС при визначенні санітарно нормативних зон звіроферми посилаються на ДСП-173 [9]. В той же час, потрібно відмітити, що зазначені правила, що діють із 1996 р., не були розраховані на звіроферми із поголів'ям у сотні тисяч. Тому, зазначеним у ДСП нормативом санітарно-захисної зони у розмірі 300 м, для подібних до проєктованої потужних звіроферм, користуватись не варто. До речі, такий же норматив СЗЗ у розмірі 300 м зазначений, наприклад для бджільницьких ферм, вівцеферм поголів'ям від 400 до 1000 тварин, свинарських ферм на 150 голів. Звісно, порівнювати впливи планованої норкоферми на довкілля із поголів'ям норок у півмільйона із зазначеними фермами не коректно.

Більш доцільним вважаємо використання ДНАОП 2.1.20-1.04-98 Правила охорони праці для господарств звірівництва [7], які містять вимоги до улаштування та отримання територій звіроферм в залежності від їх потужності. П.4.1.3. говорить «*Звіроферма повинна*

бути огорожена і відокремлена від житлової забудови санітарно-захисною зоною. Відстань від звірівницької ферми найближчого шеда потужністю до 10 тис. умовної самки норки до кордону житлової забудови повинна бути не менше 300 м від звірівницької ферми потужністю від 10 до 20 тис. умовної самки норки - не менше 1000 м від звірівницької ферми потужністю більше 20 тис. умовної самки норки - **не менше 1200 м**». Тобто, для випадку планованого будівництва звіроферми потужністю 70 тис. самок, відстань до кордону найближчої житлової зони має становити не менше 1200 м. Враховуючи, що відстань від планованої території звіроферми до приватної забудови с. Шульгівка становить близько 350 м та від шедів до приватної забудови с. Шульгівка 500 м (додаток 2 «Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району (щодо розміщення звіроферми)»), **звіроферма на даній території не може бути споруджена.**

3.3 Аналіз розділу 3 «Загальна характеристика об'єкту проектування»

Даний розділ відповідно до ДБН А 2.2-1-2003 [5] має містити наступну інформацію:

- загальну характеристику планованої діяльності та її альтернативи;
- відповідність планованої діяльності містобудівній документації;
- наявність позитивних екологічних, санітарно-епідеміологічних, соціальних і економічних аспектів реалізації планованої діяльності.

В той же час, розділ містить лише інформацію щодо загальної характеристики планованої діяльності. Розгляд альтернативних варіантів діяльності відсутній. Відповідність планованої діяльності до містобудівної документації в даному розділі не наведена. Відомості

щодо наявності екологічних, санітарно-епідеміологічних, соціальних і економічних аспектів реалізації планованої діяльності відсутні, лише частково наведено для санітарно епідеміологічних аспектів (ширина проїздів, відстані між будівлями санітарно-ветеринарний контроль). Відсутня інформація про екологічні, соціальні і економічні аспекти. Не надано інформації щодо ветеринарно-санітарного карантину при завезенні маточного поголів'я норок, а також можливого використання кормів тваринного походження. Відсутня інформація щодо досвіду підприємства з управління потужними тваринницькими підприємствами та можливості залучення кваліфікованих ветеринарних кадрів, схема побудови управління біологічними ризиками на підприємстві.

Крім того, у розділі відсутня наступна інформація, передбачена ДБН А 2.2-1-2003 [5]:

- проектні дані про розрахункові обсяги усіх видів газоподібних, рідких, твердих відходів виробництва і твердих побутових відходів, а також проектні рішення щодо екологічної та санітарної безпеки утилізації чи деструкції як на об'єкті, що проектується, так і при передачі їх на інші підприємства для подальшого використання та обробки (наведено лише розрахунки об'ємів відходів гною і інформація про гноєсховище);

- оцінку можливості виникнення та розвитку аварійних ситуацій;

- перелік і характеристику потенційних джерел впливу на навколишнє середовище;

- перелік потенційних об'єктів впливів і можливі межі зони впливу на періоди будівництва та експлуатації об'єкта планованої діяльності.

До розділу є ще наступні зауваження:

- на стор. 11 вказано, що ТОВ «ВБК «Агропромінвест», виконує свою діяльність, зокрема, на основі договорів на водопостачання, водовідвід та утилізацію відходів. Проте, стосовно планованої

діяльності звіроферми, такі договори (їх копії) в ОВНС не наведені, відповідно є підстави вважати, що вони відсутні. Тобто, наведена інформація щодо договорів є неправдивою, або такою, що не має відношення до об'єкту проектування.

- на стор. 15 зазначено, що м'ясо тушок відправляється на переробку у м'ясну муку на відповідні підприємства згідно договору. Проте, сам договір не приводиться, наявність таких підприємств в регіоні не вказується, що ставить під сумнів можливість такого поводження із м'ясом тушок.

- на стор. 17 вказано, що вивантаження золи із котла ПОЖИНКА-1200 кВт відбувається в автоматичному режимі. При цьому, не зазначено механізм подальшого поводження із даними відходами та об'єм їх утворення та аналогічні відомості для 2-х твердопаливних котлів Kalvis-720-M-1.

- на стор. 18 наведено інформацію, що для освітлення приміщень звіроферми передбачається використання світлодіодних ламп. Проте, не наведено інформації щодо освітлення території ферми, що визначає ймовірність використання люмінесцентних ламп, які відносяться до небезпечних відходів.

- на стор. 18 вказано на можливість застосування двох автоматизованих дизельних підстанцій KJD550 (Туреччина) із витратою палива електростанції 97,76 л/год. В той же час в ОВНС не оцінені рівні викидів газів від роботи дизельних електростанцій.

- на стор. 18 зазначено, що водопостачання ферми передбачається здійснювати від двох артезіанських свердловин, що проектується. Дебіт свердловин має становити 470,37 м³/добу. Згідно ст.19 та 23 Кодексу України про надра [16] видобування підземних вод в вказаному об'ємі передбачає отримання спеціальних дозволів на надрокористування. Згідно ст. 4 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами [18] дозвіл на видобування

корисних копалин (промислову розробку їх родовищ) надається після проведення експертизи та оцінки розвіданих запасів корисних копалин в установленому порядку чи апробації прогнозних (перспективних) ресурсів корисних копалин місцевого значення Державною комісією по запасам (ДКЗ) за умови подальшого затвердження нею таких запасів.

Потрібно відмітити, що для таких водозаборів має бути розроблена проектна документація, в тому числі і проект облаштування зон санітарної охорони, що є обов'язковим при проведенні експертизи в ДКЗ. Відповідно до правового режиму зон санітарної охорони водних об'єктів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 18 грудня 1998 р. № 2024 [21], встановлюється три пояси зони санітарної охорони водозабору підземних вод. Перший пояс (суворого режиму) включає територію розміщення водозабору, майданчика водопровідних споруд і водопідвідного каналу; другий і третій пояси (обмежень і спостережень) включають територію, що призначається для охорони джерел водопостачання від забруднення.

Враховуючи незахищеність алювіального водоносного горизонту, підземні води якого, планується використовувати для водопостачання, розмір 2 та 3 поясів ЗСО водозабору потенційно може сягати сотень метрів у протяжності. Згідно висновку Казенного підприємства «Південукргеологія» від 16.06.2014 р. № 05/5-231, що наведений в «Схемі планування частини території Петриківського району в мажах Шульгівської сільської ради», та зроблений на основі листа ТОВ «ВБК «Агропромінвест» від 03.06.2014 р. № 112/3, особливу увагу при виборі місця закладання свердловин потрібно приділити можливості організації зони санітарної охорони, що обумовлено зазначеною вище незахищеністю алювіального водоносного горизонту. З огляду на вищезазначене, є очевидною несумісність водозабору підземних вод із звірофермою. Зокрема, в II поясі зони санітарної охорони забороняється розміщення гноєсховищ, тваринницьких підприємств та

інших сільськогосподарських об'єктів [21, ст. 7].

В той же час, згідно ст. 48 Водного кодексу України [3] видобування підземних вод відноситься до спеціального водокористування, яке згідно ст. 49 Водного кодексу України здійснюється на підставі дозволу. Порядок видачі дозволів на спецводокористування визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 321 [19]. В проектній документації відсутні відомості щодо наявності у ТОВ «ВБК «Агропромінвест» дозволу на спецводокористування.

У даному розділі відсутня інформація щодо відповідності планованої діяльності містобудівній документації, наявності позитивних екологічних, соціальних економічних аспектів реалізації планованої діяльності за вимогами Закону України про землеустрій [11].

3.4 Аналіз розділу 4 «Оцінка впливу запланованої діяльності на навколишнє природне середовище»

При оцінці впливів на навколишнє природне середовище виділяються такі його компоненти [5]:

- клімат і мікроклімат;
- повітряне середовище;
- геологічне середовище;
- водне середовище;
- ґрунти;
- рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти.

Розглядаються тільки ті компоненти та об'єкти навколишнього природного середовища, на які впливає планована діяльність, а також ті, сучасний стан яких не відповідає нормативному. Виходячи із характеристики планованою діяльності очевидним є її вплив на всі

зазначені компоненти НС.

На стор. 22 ОВНС зроблено висновок, що вплив норкоферми на **мікроклімат** відсутній. Проте, в ОВНС не наведені розрахунки викидів парникових газів від діяльності двох дизельних підстанцій, міні ТЕС (твердопаливний котел), котельні (два твердопаливних котла) та виділення метану із гноєсховища. Також, досить ймовірним є локальний вплив норкоферми на температуру за рахунок цілорічного знаходження на відкритому просторі півмільйона норок та підвищеної до 60–70 °С температури гноєсховища. Фактично в ОВНС не оцінено вплив планованої діяльності на мікроклімат

Повітряне середовище є найбільш вразливим до потенційної діяльності звіроферми. Найбільшу небезпеку представляють:

- викиди димових газів із твердопаливних котлів та дизельних генераторів, які містять окисли азоту і вуглецю, парникові гази, бензапірен та ін. небезпечні сполуки;

- випаровування від гноєсховища, що супроводжується виділенням аміаку, сірководню, метану;

- випаровування від шедів утримання норок;

- спалюванню трупів тварин в крематорії;

- проведення мікробіологічних досліджень в лабораторії;

- випаровування дезінфікуючого розчину, що вміщує формальдегіди;

- приготування кормів у кормоцеху.

Не дивлячись на те, що згідно проведених у ОВНС розрахунків вміст забруднюючих речовин на межі 300 м від ферми не перевищує ГДК, очевидним є ризики від планованої діяльності в аспекті забруднення повітряного середовища як для обслуговуючого персоналу так і для жителів с. Шульгівка. Викиди речовин, що відносяться до другого класу небезпеки (феноли, формальдегіди, диметиламін та ін.) несуть ризики для здоров'я людей. Проектом

передбачено лише зниження викидів забруднюючих речовин у повітря, які, здебільшого, стосуються розсіювання вищеперерахованих викидів в атмосфері (стор. 27, 28). Для випадку роботи дизель-генератора, наведені у ОВНС розрахунки показують досягнення на межі встановленої СЗЗ досягнення вмісту у повітрі діоксиду нітрогену значення ГДК.

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що звіроферма суттєво впливає на повітряне середовище, обумовлюючи ризики для здоров'я обслуговуючого персоналу на місцевого населення с. Шульгівка. Проектом не передбачено можливі шляхи мінімізації таких викидів.

Вплив планованої діяльності на **водне середовище** найбільш гостро може проявлятися у забрудненні підземних вод. В той же час в ОВНС ці впливи не розглядаються, навіть, як потенційні. Безсумнівною є фільтрація забруднюючих речовин (у вигляді їх водного розчину) на ділянці гноєсховища через малопотужну та добре проникну зону аерації до ґрунтового водоносного горизонту. Даний водоносний горизонт, що вміщується в алювіальних відкладах широко застосовується для водопостачання, в тому числі, запроектовано будівництво двох свердловин на даний горизонт для водопостачання звіроферми. Описаний негативний вплив гноєсховища на ґрунтові води визначає зазначену у розділі 3.3 несумісність звіроферми і водозабірних споруд, що визначена правовим режимом зон санітарної охорони водних об'єктів [21], зокрема недопустимістю наявності гноєсховищ в межах другого поясу ЗСО водозабору. Додатковий негативний вплив на підземні може мати поверхневий стік із території звіроферми в результаті його інфільтрації до ґрунтових вод. В такому випадку є ймовірність розчинення забруднюючих речовин, що знаходяться на земній поверхні чи у поверхневому шарі ґрунтів та їх перенесення до ґрунтових вод.

Відповідно до ДБН А.2.2-1-2003, розділ «Водне середовище» має містити наступну інформацію, що відсутня в томі ОВНС проекту будівництва ферми:

- аналіз порушення гідрологічних і гідрогеологічних параметрів впливи на поверхневі і підземні води пріоритетних і специфічних забруднюючих речовин;

- відомості про поверхневі води (основні дані щодо їх водозбірних басейнів і господарського використання, наявність пунктів спостережень за їх станом, якість вод, біологічні характеристики);

- відомості про підземні води: про басейн підземних вод, потужності зони активного водообміну, розвитку горизонтів підземних вод, дані про їх господарське використання, перелік і опис пунктів гідрогеологічних спостережень, результати яких використані у матеріалах ОВНС;

- заходи запобігання виснаження поверхневих і підземних водних ресурсів, погіршення стану вод і деградації угруповань водних організмів.

Всі перераховані пункти у ОВНС не відображені.

Територія потенційного будівництва знаходиться в межах Орільського захищеного масиву, що забезпечує захист від затоплення та підтоплення водами Дніпродзержинського водосховища. Для захисту території споруджено захисна дамба та мережа каналів, що призвели до зміни гідрологічних та гідрогеологічних умов, в тому числі зміни русла р. Оріль, яке проходить на північ від ділянки будівництва. За інформацією Дніпродзержинського регіонального управління водними ресурсами (додаток 3) потік ґрунтових вод в районі будівництва має переважно північний напрямок в бік основної дрени масиву – нового русла р. Оріль, де відбувається його дренавання. Часткове розвантаження потоку можливе в Шульгівський дренажний канал. Наведене свідчить, що забруднення ґрунтових вод від

діяльності звіроферми буде розповсюджуватись на території с. Шульгівка, при цьому ймовірно забруднення колодязів та свердловин, що експлуатують перший від поверхні алювіальний водоносний горизонт та забруднення поверхневих вод Шульгівського дренажного каналу та р. Оріль.

Ще одним зауваженням до розділу є зазначений обсяг денного споживання води фермою – 470,37 м³. Дані обсяги не відповідають нормам споживання питної води звірофермою, що встановлені ВНТП-АПК-05.07 Мінагрополітики України «Підприємства звірівництва та кролівництва» [2]. Згідно останнім норми водоспоживання на 1 норку, незалежно від статі та віку особини, складає 6 л/доба. Для популяції у 420 000 норок добове водоспоживання складатиме близько 2520 м³. Проте ні проектом, ні ОВНС не обґрунтовано джерело водопостачання навіть 470 тис. м³/добу води із врахуванням відсутності дозволу на користування надрами ТОВ «ВБК «Агропромінвест», а саме, видобування підземних вод.

В характеристиці впливу запланованої діяльності на **ґрунти** не наведена інформація про генетичні види ґрунтів, характеристики їхнього гумусового складу, механічні і водно-фізичні властивості, ландшафтно-геохімічні бар'єри, рівень ерозійності, що передбачено ДБН А.2.2-1-2003 [5]. Усі ці параметри мають прямий вплив на міграцію, акумуляцію та стійкість ґрунтів до забруднень.

В супереч вимогам ДБН А.2.2-1-2003 [5] в розділі «ґрунти» розробниками ОВНС наведена інформація стосовно відходів, що утворюються внаслідок планованої діяльності. Згідно ДБН ця інформація має бути наведена у розділі «Загальна характеристика об'єкту планування», але там вона відсутня.

Проте, особливу увагу варто звернути на представлений перелік відходів звіроферми, що містить:

- гній норки;

- мертві норки;
- м'ясо тварин;
- відходи дезінфікуючих бар'єрів;
- зола від спалювання твердого палива;
- шлам від очистки стічних вод;
- шлам очисних споруд поверхневого стоку;
- вловлені нафтопродукти із очисних споруд;
- тара дезінфікуючих засобів;
- відходи ветеринарної служби;
- відпрацьовані нафтопродукти;
- промаслене ганчір'я;
- відпрацьовані шини;
- тверді побутові відходи.

В ОВНС не наведені розрахунки та методики за якими визначалися об'єми утворення відходів, що не дозволяє перевірити їх достовірність.

Потрібно зазначити, що наведений перелік відходів не відповідає переліку, що наведений, зокрема, у проекті Санітарно захисної зони звіроферми, що також виконаний ТОВ «ІНТЕРЕКОТЕХ». В даному документі вказано лише 4 види відходів: гноєвідходи (екскременти, сечовина та гній включаючи гниле сіно і солому), м'ясо звірів, відходи упаковки (картон, обгортковий папір, обтиральні матеріали) та побутові. Тобто, є ризик, що проектна документація містить різні відомості стосовно відходів звіроферми, перелік та об'єми утворення яких є вкрай важливим для визначення реального негативного впливу планованої діяльності на навколишнє середовище.

В той же час, перелік відходів, що наведений в ОВНС, на нашу думку не відображає всі види відходів, що можуть утворюватися від планованої діяльності. Зокрема планована діяльність може супроводжуватись утворенням наступних видів відходів:

- зношений спецодяг; код 7710.3.1.13; 4-й клас небезпеки; буде утворюватися під час робіт на звірівницькій ферми;

- ртутні лампи; код 7710.3.1.26; 1-й клас небезпеки, утворюються під час освітлення ферми (термін служби однієї лампи до 20000 годин); відпрацьовані лампи мають зберігатися в окремому приміщенні, в нерухомій тарі з нових ламп, або в будь якій іншій тарі (обов'язково в герметичній), яка буде забезпечувати їхню цілісність протягом зберігання, транспортування та вантажно-розвантажувальних робіт. Період збереження не більше шести місяців, після чого вони мають бути передані на спеціальні підприємства для демеркуризації у відповідності з договором;

- відпрацьовані акумуляторні батареї; код 6000.2.9.08; 2-й клас небезпеки; утворюються під час експлуатації автотранспорту, повинні зберігатися в окремому приміщенні, в тарі що запобігає поширенню шкідливих впливів речовин (інгредієнтів) у навколишньому середовищі;

- промаслені фільтри та відпрацьовані масла; код 6000.2.8.21; 3-й клас небезпеки; утворюються протягом експлуатації автотранспорту та технічного обладнання; повинні зберігатися в тарі що забезпечує їх локалізацію (металеві бочки), виключає поширення шкідливих речовин в навколишньому середовищі [5, 6, 17];

- медичні відходи код : 8520.2.9.03; 4 клас небезпеки, утворюються під час проведення невідкладної допомоги. Бажано зберігати в у герметичній тарі (сталеві бочки, контейнери);

- будівельне сміття – 4510.1.3.05, 4510.1.3.10 (по класифікатору матеріали та вироби будівельні).

Суттєвим недоліком опису поводження із відходами є відсутність аналізу наявності підприємств із приймання та утилізації видів відходів, а також можливості приймання ними відходів, утворення яких передбачає планована діяльність в районі знаходження звіроферми,

що проектується.

В тексті ОВНС відсутній опис місць (майданчиків) тимчасового зберігання відходів, не наведена необхідна документація. На кожне місце (об'єкт) зберігання відходів повинен бути складений спеціальний паспорт, у якому зазначаються технічні характеристики місця, найменування та код відходів (згідно з державним класифікатором відходів), їх кількісний та якісний склад, походження, а також відомості про методи контролю та безпечної експлуатації цих місць (об'єктів). При тимчасовому зберіганні відходів на майданчиках на території підприємства у відкритому вигляді (навалом, насипом) або в негерметичній, відкритій тарі повинні бути забезпечені такі умови:

- промисловий майданчик для тимчасового зберігання відходів повинен розташовуватися на території підприємства з підвітряного боку, бути покритий неруйнівним та непроникним для токсичних речовин матеріалом (керамзит бетоном, полімер бетоном та ін.) з автономним зливовідводом і нахилом у бік очисних споруд. При цьому попадання поверхневого стоку з майданчиків у загальний зливовідвід повинен бути виключений за рахунок обвалування і інших заходів. Для зазначеного поверхневого стоку необхідні спеціальні очисні споруди, що забезпечуватимуть уловлювання токсичних речовин, очистку і їх знешкодження. Повинен бути передбачений ефективний захист відходів від дії атмосферних опадів та вітру.

На стор. 48 ОВНС є посилання на гігієнічні вимоги відносно збору і тимчасового зберігання відходів на підприємствах, що визначені ДСанПіН 2.2.7.029-99, які втратили силу із 16 вересня 2014 р. відповідно до повідомлення Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва [17], оскільки їх норми не відповідають вимогам діючого законодавства та принципам державної регуляторної політики.

У розділі «**Рослинний та тваринний світ**» відсутня наступна

інформація, передбачена ДБН А 2.2-1-2003:

- оцінка зміни складу рослинних угруповань і фауни;
- дендроплан озеленення території;
- аналіз впливу забруднюючих речовин на рослинний і тваринний світ.

Крім того до розділу є наступні суттєві зауваження, згідно яким планована діяльність на даній території є неприпустимою:

1. На с. 52 вказано, що на території проекрованої ферми з розведення норок відсутні території природо-заповідного фонду, та території перспективні для створення заповідників. Дана територія являю собою частину запроєктованого до створення НПП «Орільський».

2. На с. 51 розробники вказують, що на даній території відсутні червонокнижні види рослин і тварин. Дана територія є домівкою для 1000 видів судинних рослин, 20 з яких занесені до Червоної книги України, зокрема: Тюльпан дібровний (*Tulipa quercetorum* Klokov et Zoz), Півники сибірські (*Iris sibirica* L.), Рябчик малий (*Fritillaria meleagroides* Patrin ex Schult. et Schult.f.), Плодорижка болотна (зозулинець болотний) *Anacamptis palustris* (Jacq.) та ін. [1, 25]. Загальна кількість видів природної фауни, відмічених у регіоні дослідження, становить більше 1000. Зокрема, тут наявні рідкісний вид хижих птахів – орлан-білохвіст, ценопопуляція річкового бобра, річкова видиниха (видра), незначна кількість вовків, зустрічаються борсук та горностаї, вірогідно може зустрічатись й великий тушканчик (земляний заєць) [15, 22]. Будівництво звірівницької ферми з розведення норки порушує наступні статті Закону України «Про Червону книгу України»: ст.11 – порушено забезпечення охорони та відтворення об'єктів Червоної книги України, ст.19 – порушено умови спеціального використання об'єктів Червоної книги України), ст. 20 – відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони,

використання та відтворення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України [12, 14].

3.5 Аналіз розділу 5 «Оцінка впливу запланованої діяльності на навколишнє соціальне середовище»

На стор. 52 ОВНС автори, маніпулюючи поняттями, зазначають, що звіроферма оснащена безвідходними технологіями. Як видно із наведеного в попередньому підрозділі переліку утворюваних відходів, такі твердження не відповідають дійсності.

Далі у тексті автори стверджують, що планована діяльність виключає негативний вплив на навколишнє середовище, що не відповідає дійсності виходячи, навіть, із того неповного переліку впливів, що наведений в ОВНС.

Автори вказують, що відсутні негативні відгуки на Заяву про екологічні наслідки, що опублікована в пресі. Насправді, і місцева громада і екологічні активісти Дніпропетровщини неодноразово висловлювали своє негативне ставлення до будівництва звіроферми.

Автори посилаються що оцінка впливу на навколишнє соціальне середовище виконана на основі п.2.45 ДБН А2.2-1-2003 [5], хоча такі вимоги містяться у пп. 2.30–2.35.

У розділі відсутня наступна інформація, що передбачена ДБН А2.2-1-2003 [5]:

1. Коротка сучасна і прогнозна характеристики основних соціально-побутових умов проживання місцевого населення в зоні впливів планованої діяльності.

2. Характеристика населення (статеві-вікова структура, зайнятість, міграція, чисельність, захворюваність і потреби, характер та розміщення прилеглої до об'єкта проектування житлової та

громадської забудови, наявність об'єктів соціально-побутового, спортивно-оздоровчого, курортного та рекреаційного призначення тощо, інженерне облаштування забудови.

3. Про наявність об'єктів соціально-побутового, спортивно-оздоровчого, курортного та рекреаційного призначення.

В розділі не виконано оцінку впливів:

- планованої діяльності на соціальні умови життєдіяльності та задоволення потреб місцевого населення;

- планованої діяльності на зони рекреації та не обґрунтовано заходи щодо їх збереження і раціонального використання

Резюмуючи аналіз впливу будівництва на соціальне середовище зроблено наступні висновки:

Відповідно до статті 13 Закону України про екологічну експертизу [10] здійснення державної екологічної експертизи є обов'язковим для видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку. До таких об'єктів, згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 р. № 808 [20], відноситься звіроферма, що проектується. В ОВНС не наведено інформацію про проходження проекту будівництва державної екологічної експертизи. Згідно з відповіддю Міністерства екології та природних ресурсів України на звернення голови Громадської організації «Шульгівська громада» №03-07/15 від 16.07.2015, матеріали оцінки впливів на навколишнє середовище проекту «Будівництво звірівницької ферми з розведення норки с/р Шульгівська, Петриківського району Дніпропетровської області» не передавалися на державну екологічну експертизу (додаток 4).

Представлені матеріали ОВНС не задовольняють вимогам статті 8 Закону України про екологічну експертизу, яка встановлює наступні правові вимоги: «До документації на об'єкти екологічної експертизи додаються обґрунтування щодо забезпечення екологічної безпеки

запланованої чи здійснюваної діяльності з комплексною еколого-економічною оцінкою існуючого чи передбачуваного впливу на стан навколишнього природного середовища, оцінкою екологічного ризику та з альтернативними прогнозними варіантами зменшення цього впливу» (абзац 1) та «Особи, які передають документацію на об'єкти екологічної експертизи, в разі необхідності організують і фінансують проведення додаткових досліджень, пошукових і експертних робіт, забезпечують гласність і враховують громадську думку щодо запланованої чи здійснюваної діяльності, гарантують достовірність попередньої оцінки впливу на навколишнє природне середовище, що відображається в Заяві про екологічні наслідки діяльності» (абзац 2).

Будівництво норкоферми на території Шульгівської сільської ради порушує 50 статтю Конституції України (право громадян на безпечне довкілля) та статтю 55 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (резервування цінних для заповідання природних територій та об'єктів) [13].

3.6 Аналіз розділу 6 «Оцінка впливу запланованої діяльності на навколишнє техногенне середовище»

Відповідно до ДБН А2.2-1-2003 [5] даний розділ має містити інформацію щодо впливів планованої діяльності на об'єкти навколишнього техногенного середовища та про об'єкти навколишнього техногенного середовища, що можуть негативно впливати на проектовану діяльність, види цих впливів, способи і засоби їх ліквідації, проте у ОВНС така інформація відсутня.

В ОВНС стверджується, що планована діяльність виключає негативний вплив на елементи техногенного середовища.

На наш погляд, автори оминули наступні ймовірні негативні впливи діяльності:

- погіршення стану автомобільних доріг внаслідок активного пересування вантажної автомобільної техніки як в період будівництва звіроферми, так і при її експлуатації, зокрема для постачання кормів – протягом року згідно проекту звіроферма потребує більше 25 тис. т кормів;

- підтоплення територій внаслідок скиду зливових та каналізаційних вод на рельєф, і, як наслідок – ймовірне погіршення стану автомобільних доріг та інших інфраструктурних об'єктів в зоні підтоплення.

3.7 Аналіз розділу 7 «Комплексні заходи із забезпечення нормативного стану навколишнього середовища та його безпеки»

Відповідно до вимог ДБН А2.2-1-2003 [5] розділ має містити опис узагальнених заходів щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища, розглянутих в ОВНС, комплексну оцінку впливів планованої діяльності на навколишнє середовище за умови реалізації комплексу заходів щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища, характеристику залишкових впливів та обґрунтування їх допустимості.

В той же час, проект будівництва звіроферми фактично не передбачено жодних природоохоронних заходів з метою пом'якшення негативного впливу планованої діяльності, що чітко виражено у відповідному розділі ОВНС. Як заходи щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища лише представлено огляд технологічних рішень проекту, а заходи захисту навколишнього середовища – відсутні, що не відповідає вимогам ДБН А2.2-1-2003 [5].

Крім того до розділу є наступні зауваження:

1. Відсутня стисла характеристика щодо поводження з усіма відходами, що утворюються при здійсненні планованої діяльності.

2. Відсутній перелік ресурсозберігаючих, відновлювальних, компенсаційних, охоронних заходів.

3. Не оцінені обмеження планованої діяльності за умовами навколишнього природного середовища, зокрема, із врахуванням розвитку природно-заповідних об'єктів, зон санітарної охорони водозабірних свердловин та ін.

4. Не надано проектні дані про обсяги усіх видів газоподібних, рідких і твердих відходів виробництва; відомості про запроєктовані технологічні рішення щодо зменшення обсягів відходів, які утворюються; про утилізацію відходів на підприємстві; про поводження з відходами, які вивозяться за межі.

5. Не виконано комплексної оцінки впливів планованої діяльності на навколишнє середовище за умови реалізації комплексу заходів щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища. Не наведено рекомендацій із зменшення ризиків таких впливів.

6. Не обґрунтовано оптимальність прийнятого комплексу проектних рішень виходячи із вимог екологічного та санітарного законодавства і забезпечення експлуатаційної надійності об'єктів навколишнього техногенного середовища.

7. Вказане можливе застосування відходів гною як добрива не обґрунтовано та є сумнівним.

3.8 Аналіз розділу 8 «Оцінка впливу на навколишнє середовище при будівництві»

В період будівництва передбачається водопостачання від насосної №1, що має на увазі свердловину №1, при цьому дозволи на спецводокористування та надрокористування відсутні, що порушує норми Водного кодексу [3] та Кодексу про надра [16].

У розділі не зазначені заходи передбачені для охорони

поверхневих і підземних вод, ґрунтів, охорони оточуючих об'єктів техногенного середовища, умов життєдіяльності людини, охорони рослинного і тваринного світу, що передбачається ДБН А2.2-1-2003 [5]. Зокрема, не передбачено наявності сорбційних препаратів та їх використання у випадку проливу нафтопродуктів. Не зрозуміло, яку природозахисну функцію виконує «надійний стік атмосферних та талих вод», що розуміється під «заборонною безконтрольного відводу поверхневих стічних вод із території будівництва» та яким чином ці заходи унеможливають виніс забруднюючих речовин із будівельного майданчику. Відсутні розрахунки обсягів порушення (зняття) ґрунтово-рослинного шару та опис умов його зберігання.

На стор. 70 наведено перелік відходів, утворенням яких супроводжується процес будівництва, та зазначено, що обсяги їх утворення залежать від обсягів робіт, технологій та матеріалів, що застосовуються, кількості працівників. Але розрахунки обсягів утворення відходів, що є важливим елементом оцінки впливу будівництва на навколишнє середовище, відсутні.

3.9 Аналіз Тому 2 «Заява про екологічні наслідки діяльності»

Відповідно з вимогами ДБН А2.2-1-2003 [5] «Заява про екологічні наслідки діяльності» має являти собою резюме ОВНС та містити наступну інформацію:

- дані про плановану діяльність, мету і шляхи її здійснення;
- суттєві фактори, що впливають чи можуть впливати на стан навколишнього природного середовища з урахуванням можливості виникнення надзвичайних екологічних ситуацій;
- кількісні та якісні показники оцінки рівнів екологічного ризику;
- перелік залишкових впливів;
- вжиті заходи щодо інформування громадськості про плановану

діяльність, мету і шляхи її здійснення;

- зобов'язання замовника щодо здійснення проектних рішень відповідно до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки на всіх етапах будівництва та експлуатації об'єкта планованої діяльності.

Невідповідності Тому 2 «Заява про екологічні наслідки діяльності» вимогам ДБН А2.2-1-2003 [5]:

1. Розробники наводять неповну характеристику впливів об'єкту на стан навколишнього середовища, упустивши впливи на такі компоненти довкілля як мікроклімат, ґрунти, тваринний і рослинний світ, заповідні об'єкти. Також на стор. 3 Тому 2 не вказано жодного можливого джерела впливу на водне середовище, а натомість чомусь розписано відведення дощових та стічних вод. У цьому ж розділі не розглянута можливість виникнення надзвичайних ситуацій.

2. Не наведено перелік залишкових впливів.

3. Відсутній розділ, присвячений заходам щодо інформування громадськості про плановану діяльність, мету і шляхи її здійснення. Відповідно до постанови Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду по справі №804/15462/14 від 14.07.2015 р. (додаток 1) громадські слухання та обговорення проекту «Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області (щодо розміщення звіроферми)» не проводились.

4. Варто зазначити що у публікації «Заяви про екологічні наслідки діяльності» в газеті «Зоря» № 57(21589) від 08.08.2014 р. [4] не наведено жодних потенційних негативних впливів від будівництва на водні ресурси, на навколишнє середовище, мікроклімат, ґрунти, тваринний і рослинний світ, заповідні об'єкти; не представлений план дій у випадку виникнення надзвичайних ситуацій, відсутня інформація стосовно заходів направлених на інформування громадськості про

плановану діяльність, мету і шляхи її здійснення; відсутня інформація щодо зобов'язання замовника, щодо здійснення проектних рішень відповідно до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки на всіх етапах будівництва та експлуатації об'єкта планованої діяльності.

ВИСНОВКИ

Аналіз матеріалів ОВНС будівництво звірівницької ферми для розведення норки на території Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області свідчить, що проект будівництва не відповідає вимогам чинного природоохоронного законодавства України.

Матеріали ОВНС в повній мірі не відображають ні вихідного стану довкілля в районі будівництва, ні негативних впливів звіроферми, що проектується, на навколишнє середовище. Будівництво звіроферми суперечить планам розвитку природно-заповідного фонду області, зокрема процесу створення Національного природного парку «Орільський». Ділянка будівництва відноситься до територій першочергових заходів щодо реалізації програми формування регіональної екологічної мережі області.

Представлені матеріали ОВНС не задовольняють вимогам Закону України про екологічну експертизу щодо оцінки екологічного ризику, надання альтернативних прогнозних варіантів зменшення негативних впливів, забезпечення гласності та врахування громадської думки (стаття 8, 13).

Том ОВНС містить численні невідповідності вимогам ДБН А.2.2-1-2003 (Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд) у розділах:

«Підстави для проведення ОВНС»:

1. Автори посилаються на документи, які втратили чинність: ДБН А 2.2-3-2012, Постанову КМУ № 554 від 27.07.1995 р.

2. Відсутня інформація про необхідність додержання норм санітарно-захисних зон водозаборів; про негативний вплив відходів тваринного походження, про ставлення громадськості до проекту,

відсутня інформація про численні негативні впливи запланованої діяльності на довкілля.

3. Відсутня інформація про ставлення громадськості та інших зацікавлених сторін до планованої діяльності і пов'язаних з нею проблем, що вимагають вирішення; перелік та стислий аналіз попередніх погоджень і експертиз. Відповідно до постанови Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду по справі №804/15462/14 від 14.07.2015 р. громадські слухання та обговорення проекту «Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області (щодо розміщення звіроферми не проводились.

«Фізико-географічні особливості району і ділянки будівництва об'єкту проектування»:

1. Відсутній опис кліматичних умов територія, зокрема, не наведено характеристику температурного режиму місцевості та напрямків вітрів, що є важливим з огляду на визначення негативних впливів норкоферми на навколишнє середовище.

2. Відсутня інформація про наявність об'єктів природно-заповідного фонду, відсутня узагальнена характеристика флори і фауни в обсязі, необхідному для екологічних, санітарно-епідеміологічних, соціальних і економічних оцінок на регіональному і місцевому рівнях, характеристику розподілу всіх негативних факторів у зоні впливів планованої діяльності, а також відповідні картографічні матеріали, ситуаційні схеми.

3. Розрахунок СЗЗ звіроферми виконаний із посиланнями на документи, що не передбачали звіроферми потужністю у сотні тисяч звірів, зокрема, норок. Більш доцільним вважаємо використання ДНАОП 2.1.20-1.04-98 Правила охорони праці для господарств звірівництва, які містять вимоги до улаштування та отримання територій звіроферм в залежності від їх потужності та згідно яким СЗЗ

зона має становити 1200 м, що робить неможливим спорудження норкоферми на вибраній ділянці.

«Загальна характеристика об'єкту проектування»:

1. Відсутня інформація щодо відповідності планованої діяльності містобудівній документації, наявність позитивних екологічних, соціальних економічних аспектів реалізації планованої діяльності.

2. Відсутня інформація про розрахункові обсяги усіх видів газоподібних, рідких, твердих відходів виробництва і твердих побутових відходів, не представлено інформації щодо наявності договорів на утилізацію відходів.

3. Не наведений перелік і характеристика потенційних джерел впливу на навколишнє середовище.

4. Проектом передбачається здійснення водопостачання із двох артезіанських свердловин загальним дебітом 470,37 м³/добу, що мають бути розміщені на території звіроферми. В той же час відсутня інформація про наявність дозволів на спецводокористування та надрокористування. Не зазначено чи розроблена проектна документація, чи здійснено процедуру оцінки запасів корисних копалин. В той же час, в тексті ОВНС свердловини підміняються «насосними станціями», на підставі чого автори ігнорують необхідність створення санітарно-захисних зон свердловин. Проте, їх створення є необхідним для отримання зазначених вище дозволів, що зокрема, зазначено у висновку Казеного підприємства «Південукргеологія» від 16.06.2014 р. № 05/5-231. Враховуючи незахищеність алювіального водоносного горизонту, підземні води якого, планується використовувати для водопостачання, розмір 2 та 3 поясів ЗСО водозабору потенційно може сягати сотень метрів у протяжності, що робить несумісним наявність водопостачальних свердловин та норкоферми на одній території. Зокрема, згідно правового режиму зон санітарної охорони водних об'єктів, що затверджений постановою КМУ

від 18 грудня 1998 р. № 2024, в II поясі зони санітарної охорони забороняється розміщення гноєсховищ, тваринницьких підприємств та інших сільськогосподарських об'єктів.

5. Не надано інформації щодо ветеринарно-санітарного карантину при завезенні маточного поголів'я норок, а також можливого використання кормів тваринного походження. Відсутня інформація щодо досвіду підприємства з управління потужними тваринницькими підприємствами та можливості залучення кваліфікованих ветеринарних кадрів, схема побудови управління біологічними ризиками на підприємстві.

6. Відсутня інформація щодо відповідності планованої діяльності містобудівній документації, наявність позитивних екологічних, соціальних економічних аспектів реалізації планованої діяльності за вимогами Закону України про землеустрій.

«Оцінка впливу запланованої діяльності на навколишнє природне середовище»:

1. Відсутній аналізу впливів на **мікроклімат** – не наведені розрахунки викидів парникових газів від діяльності двох дизельних підстанцій, міні ТЕС (твердопаливний котел), котельні (два твердопаливних котла) та виділення метану із гноєсховища, вплив на температуру повітря півмільйона норок та підвищеної до 60–70 °С температури гноєсховища.

2. Не передбачено шляхи мінімізації викидів у **повітряне середовище**.

3. Розрахункова величина денного споживання води фермою є нижчою за нормативну, що визначає ймовірність її заниження. Відсутня інформація про поверхневі води (основні дані щодо їх водозбірних басейнів і господарського використання, наявність пунктів спостережень за їх станом, якість вод, біологічні характеристики) та основні відомості про підземні води: про басейн підземних вод,

потужності зони активного водообміну, розвитку горизонтів підземних вод, дані про їх господарське використання.

4. Не оцінений негативний вплив ґноєсховища на ґрунтові води, що буде проявлятися у вигляді фільтрації забруднюючих речовин через малопотужну та добре проникну зону аерації до ґрунтового водоносного горизонту.

5. Забруднення ґрунтових вод від діяльності звіроферми буде розповсюджуватись на території с. Шульгівка, при цьому ймовірно забруднення колодязів та свердловин, що експлуатують перший від поверхні алювіальний водоносний горизонт та забруднення поверхневих вод в Шульгівського дренажного каналу та р. Оріль.

6. Не зображено генетичні види ґрунтів, характеристики їхнього гумусового складу, механічні і водно-фізичні властивості, ландшафтно-геохімічні бар'єри, рівень ерозійності. Усі ці параметри мають прямий вплив на міграцію, акумуляцію та стійкість ґрунтів до забруднень.

7. У розділі «**Ґрунти**» з невідомих причин розміщена інформація стосовно відходів, що не відповідає змісту розділу. Крім того, перелік відходів є неповним. Відходи, що не вказані, є одними з найнебезпечніших: ртутні лампи, відпрацьовані АКБ, медичні відходи, промаслені фільтри та масла. Не наведені розрахунки та методики за якими визначалися об'єми утворення відходів, що не дозволяє перевірити їх достовірність. Відсутній аналіз наявності підприємств із приймання та утилізації видів відходів, а також можливості приймання ними відходів звіроферми, що проектується.

8. Відсутня інформація про наявність територій перспективних для заповідання, що не відповідає дійсності, оскільки територія Шульгівської сільської ради зарезервована для створення НПП «Орільський». Також некоректно оцінений тваринний та рослинний світ, відсутня оцінка зміни складу рослинних угруповань і фауни, відсутній аналіз впливу забруднюючих речовин на рослинний і

тваринний світ, не наведений дендроплан озеленення території. Розробники вказують, що на даній території відсутні види рослин, занесені до Червоної книги, нехтуючи фактом існування таких вразливих видів: Тюльпан дібровний (*Tulipa quercetorum* Klokov et Zoz), Півники сибірські (*Iris sibirica* L.), Рябчик малий (*Fritillaria meleagroides* Patrin ex Schult. et Schult.f.), Плодоріжка болотна *Anacamptis palustris* (Jacq.). Таким чином, будівництво звірівницької ферми з розведення норки порушує наступні статті 11, 19, 20 Закону України «Про Червону книгу України».

«Оцінка впливу запланованої діяльності на навколишнє соціальне середовище»:

1. Вказана недостовірна інформація, звіроферма оснащена безвідходними технологіями.

2. Надана недостовірна інформація про відсутність негативних відгуків про Заяву про екологічні наслідки діяльності.

3. Відсутня інформація щодо характеристики населення (статтєво-вікова структура, зайнятість, міграція, характеристика соціально-побутових умов проживання).

4. Резюмуємо, що будівництво норкоферми на території Шульгівської сільської ради порушує 50 статтю Конституції України (право громадян на безпечне довкілля).

5. Згідно з відповіддю Міністерства екології та природних ресурсів України на звернення голови Громадської організації «Шульгівська громада» №03-07/15 від 16.07.2015, матеріали оцінки впливів на навколишнє середовище проекту «Будівництво звірівницької ферми з розведення норки с/р Шульгівська, Петриківського району Дніпропетровської області» не передавалися на державну екологічну експертизу, що є порушенням Закону України «Про екологічну експертизу».

«Оцінка впливу запланованої діяльності на навколишнє техногенне середовище»:

1. Відсутня інформація щодо погіршення стану автомобільних доріг внаслідок інтенсивного руху вантажного транспорту та підтоплення територій внаслідок скиду зливових та каналізаційних вод.

«Комплексні заходи із забезпечення нормативного стану навколишнього середовища та його безпеки»:

1. Не передбачені заходи з захисту навколишнього середовища. Відсутня стисла характеристика щодо поводження з усіма відходами.

2. Не передбачено реалізацію ресурсозберігаючих, відновлювальних, компенсаційних, охоронних заходів.

3. Не надано проектні дані про обсяги усіх видів газоподібних, рідких і твердих відходів виробництва.

4. Не оцінені обмеження планованої діяльності за умовами навколишнього природного середовища із врахуванням розвитку об'єктів природно-заповідного фонду.

5. Не виконано комплексної оцінки впливів планованої діяльності на навколишнє середовище за умови реалізації комплексу заходів щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища.

«Оцінка впливу на навколишнє середовище при будівництві»:

1. У розділі не передбачено заходи для охорони поверхневих і підземних вод, ґрунтів, охорони оточуючих об'єктів техногенного середовища, умов життєдіяльності людини, охорони рослинного і тваринного світу.

2. Відсутні розрахунки обсягів утворення відходів, які є важливим елементом оцінки впливу будівництва на навколишнє середовище.

«Заява про екологічні наслідки діяльності»:

1. Наведено неповну характеристику впливів об'єкту на стан навколишнього середовища, випущені впливи на такі компоненти

довкілля як мікроклімат, ґрунти, тваринний і рослинний світ, заповідні об'єкти, інші впливи зазначені не в повному обсязі відповідно до проведеного аналізу тому ОВНС. Не наведено перелік залишкових впливів.

2. Відсутній розділ, присвячений заходам щодо інформування громадськості про плановану діяльність. Відповідно до постанови Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду по справі №804/15462/14 (Додаток 1) громадські слухання щодо будівництва звірівницької ферми з розведення норки у с. Шульгівка Петриківського району Дніпропетровської області не були проведені.

3. Варто зазначити, що опублікована «Заява про екологічні наслідки діяльності» в газеті «Зоря» від 08.08.2014 р., не містить жодних потенційних негативних впливів на навколишнє середовище від будівництва звірівницької ферми з розведення норки.

Зважаючи на згадані вище невідповідності вимогам природоохоронного законодавства України, будівництво звірівницької ферми з розведення норки на території Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області має бути припинене.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. В.В.Манюк. Шульгівський природний комплекс як ключова ділянка національного природного парку «Орільський» // Збірник статей XI Всеукраїнських наукових Таліївських читань. – Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2015. – 231 с.

2.ВНТП-АПК-05.07 / Мінагрополітики України - Підприємства звірівництва та кролівництва. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://normativ.com.ua/build/tdoc16927.php>

3. Водний кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80>

4. Газета «Зоря» випуск № 57 (21589) 08 серпня 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://issuu.com/andrewfeschenko/docs/2014-08-08>

5. ДБН А 2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд». – К.: Держбуд України, 2004. – 25 с.

6. Доповнення до робочого проекту «Будівництво звірівницької ферми з розведення норки в с Шульгівка, Петриковського району Дніпропетровської області» Оцінка впливу на навколишнє середовище, ТОВ «Інтерекотех», Дніпропетровськ – 2014. – 108 с.

7. ДНАОП 2.1.20-1.04-98 Правила охорони праці для господарств звірівництва. ЗАТВЕРДЖЕНО наказом Комітету по нагляду за охороною праці від 27.05.98. №96. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dnaop.com/html/32117/doc-ДНАОП_2.1.20-1.04-98

8. Дніпропетровська область. Схема планування території. ТОМ II. Природно-ресурсний потенціал, стан та охорона навколишнього середовища, транспорт, інженерна підготовка та захист території,

інженерна інфраструктура, основні техніко-економічні показники, документи. Пояснювальна записка / Міністерство регіонального розвитку та будівництва України. Український державний науково-дослідний інститут проектування міст “ Д І П Р О М І С Т О ”. – Київ, 2009. – 125 с.

9. ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування та забудовина селених пунктів. Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 р. N 173.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96>

10. Закон України «Про екологічну експертизу». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/45/95-вр>

11. Закон України «Про землеустрій». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>

12. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>

13. Закон України «Про природно-заповідний фонд України». – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>

14. Закон України «Про Червону книгу України».– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3055-14>

15. Зеленська Л. І. Розробка схеми зонування частини території проєктованого національного природного парку «Орільський» з метою оптимізації структури природокористування / Л.І. Зеленська, О.Є. Афанасьєв, В.В. Манюк // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Геологія. Географія». – 2009. – №32. – Вип. 11. – С. 50–60.

16. Кодекс України про надра. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80>

17. Повідомлення Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва від 20.09.2014 р. про втрату сили постанови Головного державного санітарного лікаря

України від 01.07.99 № 29, що затверджувало ДСанПіН 2.2.7.029-99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DP3890.html

18. Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/615-2011-%D0%BF>

19. Порядок погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 321. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/321-2002-%D0%BF>

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 р. № 808 «Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/808-2013-п>

21. Правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: № 2024. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2024-98-%D0%BF>

22. Проблеми створення Орільського національного природного парку: матеріали науково-практичного семінару. – Дніпродзержинськ, 2000. – 58 с.

23. Програма формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області на 2006–2015 роки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oblrada.dp.ua/region-programmes>

24. Про внесення змін до рішення обласної ради від 22 березня 2006 року № 768-33/IV „Про затвердження програми формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області на

2006 – 2015 роки” / рішення Дніпропетровської обласної ради від 10 червня 2009 року № 576-19/V – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oblrada.dp.ua/official-records/decisions/0/242>

25. Червона книга України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://redbook-ua.org>

Додаток 1. Скан-копія постанови Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду по справі №804/15462/14

 ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД ПОСТАНОВА іменем України	КОПІЯ
14 липня 2015 року	справа № 804/15462/14
Дніпропетровський апеляційний адміністративний суд у складі колегії суддів: головуючого судді: Дадим Ю.М. суддів: Богданенка І.Ю., Уханенка С.А. за участю секретаря судового засідання: Сколінцева О.О.,	
розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Дніпропетровську апеляційну скаргу Скляра Володимира Павловича, Юрченко Іни Валентинівни, Гряненка Павла Григоровича на постанову Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 10 листопада 2014 року у справі за адміністративним позовом Скляра Володимира Павловича, Юрченко Іни Валентинівни, Гряненка Павла Григоровича до Петриківської районної державної адміністрації, третя особа: Товариство з обмеженою відповідальністю "Виробничо-будівельна компанія "Агропромінвест" про скасування розпорядження, -	
ВСТАНОВИВ:	
22 вересня 2014 року Скляр Володимир Павлович, Юрченко Іна Валентинівна, Гряненко Павло Григорович звернулися до суду з адміністративним позовом до Петриківської районної державної адміністрації, третя особа: Товариство з обмеженою відповідальністю «Виробничо-будівельна компанія «Агропромінвест», в якому просили скасувати розпорядження голови Петриківської районної державної адміністрації Столбченко А.А. від 11 вересня 2014 року №Р-472/0/343-14 «Про затвердження детального плану території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району».	
Постановою Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 10 листопада 2014 року у задоволенні адміністративного позову Скляра Володимира Павловича, Юрченко Іни Валентинівни, Гряненка Павла Григоровича до Петриківської районної державної адміністрації, третя особа: Товариство з обмеженою відповідальністю "Виробничо-будівельна компанія "Агропромінвест" про скасування розпорядження - відмовлено.	
Не погодившись з постановою суду, позивачі - Скляр Володимир Павлович, Юрченко Іна Валентинівна, Гряненко Павло Григорович подали апеляційну скаргу, в якій просить скасувати постанову суду першої інстанції та прийняти нове рішення, яким задовольнити їх позовні вимоги у повному обсязі.	
Перевіривши матеріали справи, законність і обґрунтованість оскаржуваного рішення суду в межах доводів апеляційної скарги і заявлених позовних вимог, а також правильність застосування судом норм матеріального та процесуального права, правової оцінки обставин у справі, колегія суддів приходить до висновку, що апеляційна скарга підлягає задоволенню з наступних підстав.	
Як вбачається з матеріалів справи, 11 вересня 2014 року головою Петриківської районної державної адміністрації Столбченко А.А. винесено розпорядження №Р-472/0/343-14 «Про затвердження детального плану території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району», відповідно до якого: «Розглянувши завуз директора ТОВ «ВБК «Агропромінвест» та керуючись ст. 20, 21 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», ст. 12 Закону України «Про основи містобудування», керуючись ст.ст. 16, 17,	
18 і п. 8 ст. 19 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», рішенням Петриківської районної ради від 27 серпня 2014 року №306-36/VI «Про затвердження схеми планування частини території Петриківського району в межах Шульгівської сільської ради», розпорядженням голови райдержадміністрації від 15 квітня 2014 року №233-р-14 «Про розробку детального плану території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району», відповідно до позитивного рішення протоколу засідання обласної архітектурно-містобудівної ради при управлінні містобудування та архітектури головного управління будівництва та архітектури Дніпропетровської облдержадміністрації від 14 серпня 2014 року, враховуючи лист Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської облдержадміністрації від 23 липня 2014 року №5865/0/261, листа головного управління Держсанепідемслужби у Дніпропетровській області від 14 липня 2014 року №04/4016, лист Дніпропетровського обласного центру з охорони історико-культурних цінностей від 04 липня 2014 року №1349/2, лист головного управління Держземагентства у Дніпропетровській області від 16 липня 2014 року №11-4-0.3-6009/2-14, статтю у газеті «Петриківські вісті» від 25 липня 2014 року №29 (1090) та те, що під час громадських слухань офіційно не було надіслано ніяких зауважень та пропозицій:	
- затвердити Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району;	
- сектору містобудування та архітектури райдержадміністрації оприлюднити це розпорядження протягом 5 днів з дня його затвердження на веб-сайті Петриківської районної державної адміністрації - http://petrikiv-m.dp.gov.ua ;	
- передати затверджений Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району на зберігання у сектор містобудування та архітектури райдержадміністрації, як невід'ємну частину містобудівної документації Петриківського району».	
Не погодившись з вказаним розпорядженням №Р-472/0/343-14 від 11 вересня 2014 року, прийнятим головою Петриківської районної державної адміністрації, позивачі звернулися до суду з відповідним позовом, обґрунтовуючи свій позов тим, що вказаним розпорядженням було затверджено Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району без проведення громадських слухань, а посилаючись у оскаржуваному розпорядженні на те, що громадські слухання відбулися - не відповідають дійсності.	
Вирішуючи спір між сторонами та відмовляючи у задоволенні позовних вимог позивачів, суд першої інстанції посилався на те, що Петриківською районною державною адміністрацією була дотримана процедура громадських слухань.	
Проте, суд апеляційної інстанції не може погодитися з даними висновками суду першої інстанції, виходячи з наступного.	
Так, судом встановлено, що оприлюднення оголошення про громадське обговорення Детального плану було здійснено в газеті «Петриківські вісті» двічі (а.с.105-107).	
Перша публікація (оголошення) про оприлюднення проекту «Детального плану території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області» була здійснена у номері №27 (1088) від 11 липня 2014 року, та була наступного змісту: «Петриківська райдержадміністрація Дніпропетровської області повідомляє про оприлюднення проекту «Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області» розробленого на підставі рішення Петриківської районної ради від 03 лютого 2014 року №277-33/VI з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних осіб, їх об'єднань. Проект буде оприлюднений на офіційному сайті: info@pettrada.dp.ua та інформаційному стенді райдержадміністрації. Зауваження та пропозиції до проекту приймаються в письмовому або електронному вигляді протягом одного календарного місяця з дня його публікації за адресою: 51800, Дніпропетровська область, Петриківський район, смт. Петриківка, вул. Леніна, 69 (тел. 2-27-55, факс (05634) 2-77-88).»	
Друга публікація (оголошення) про оприлюднення проекту «Детального плану території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської	

області» була здійснена у номері №29 (1090) від 25 липня 2014 року, та мала такий зміст: «Повідомлення про оприлюднення Шульгівська сільська рада Петриківського району Дніпропетровської області повідомляє про оприлюднення проекту «Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області» розробленого на підставі рішення Петриківської районної ради від 03 лютого 2014 року №277-33/VI з метою проведення громадських слухань та одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань. Проект буде оприлюднений на інформаційному стенді Шульгівської сільської ради. Зауваження та пропозиції до проекту «Детальний план території частини Шульгівської сільської ради» приймаються в письмовому або електронному вигляді за адресою: 51810, дніпропетровська область, Петриківський район, с. Шульгівка, вул. Комсомольська, 102 (приймальня: тел.: (05634) 2-71-25).»

Дослідивши матеріали справи, колегія суддів вважає за необхідне відзначити, що відповідачем при опублікуванні в газеті вказаних вище повідомлень (оголошень) було порушено пункт 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 року №555 щодо надання неповної інформації, при цьому, неповна інформація щодо строку, у який мають бути подані пропозиції та зауваження призвела до порушення пункту 10 вказаної вище Постанови.

Крім того, колегія суддів звертає увагу на те, що відповідачем було порушено положення п. 7 п.п. 11-21 «Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України №771 від 29 червня 2011 року. Оскільки рішення про погодження проекту «Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області» стосувалося об'єкту підвищеної екологічної небезпеки. Дана документація підлягає екологічній експертизі. Окрім того, обов'язково мали бути проведені громадські слухання щодо об'єкту будівництва.

З огляду на викладені обставини, колегія суддів робить висновок про те, що ніяких громадських слухань та обговорень відносно проекту «Детальний план території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області» не проводилось, що є прямим порушенням вимог законодавства до порядку узгодження і затвердження Детального плану території.

З урахуванням вищевикладеного, колегія суддів погоджується з твердженнями позивачів, що за вищезазначених порушень порядку розроблення проектів території відповідачем не повинно було прийматись оскаржуване розпорядження, а проект мав би бути направлений відповідачем на громадське обговорення.

Таким чином, відмовляючи у задоволенні позовних вимог позивачів, суд першої інстанції не звернув уваги на те, що у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень належить перевіряти, чи прийняті (вчинені) вони:

- 1) на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;
- 2) з використанням повноваження з метою, із якою це повноваження надано;
- 3) ґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дій);
- 4) безсторонньо (неупереджено);
- 5) добросовісно;
- 6) розсудливо;
- 7) з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи несправедливій дискримінації;
- 8) пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія);
- 9) з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення;
- 10) своєчасно, тобто протягом розумного строку.

З огляду на зазначену норму під час розгляду спорів щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень суди незалежно від підстав, наведених у позовній заяві, повинні перевіряти їх відповідність усім зазначеним вимогам.

Виходячи з наведеного, колегія суддів приходять до висновку, що дії відповідача щодо винесення оскаржуваного розпорядження є цілком протиправними, а тому вказане розпорядження підлягає скасуванню.

Таким чином, колегія суддів вважає, що при вирішенні справи, судом першої інстанції неповно з'ясовані обставини справи та зроблені невідповідні висновки, що тягне за собою скасування постанови та ухвалення нового рішення про задоволення позовних вимог Скляр Володимира Павловича, Юрченко Інни Валентинівни та Гряненка Павла Григоровича.

Керуючись п. 3 ч. 1 ст. 198, ст. 202, ст. 205, ст. 207, ст. 212 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

ПОСТАНОВИВ:

Апеляційну скаргу Скляр Володимира Павловича, Юрченко Інни Валентинівни, Гряненка Павла Григоровича - **задовольнити**.

Постанову Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 10 листопада 2014 року - **скасувати та прийняти нову постанову**.

Позовні вимоги Скляр Володимира Павловича, Юрченко Інни Валентинівни, Гряненка Павла Григоровича - **задовольнити повністю**.

Скасувати розпорядження голови Петриківської районної державної адміністрації Столбченко А.А. від 11 вересня 2014 року №Р-472/0/343-14 «Про затвердження детального плану території частини Шульгівської сільської ради Петриківського району».

Постанова суду набирає законної сили у відповідності до ст. 254 КАС України та може бути оскаржена в порядку і строки, передбачені ст. 212 КАС України до Вищого адміністративного суду України.

Головуючий:

Ю.М. Дадим

Суддя:

І.Ю. Богданенко

Суддя:

С.А. Уханенко

Згідно з оригіналом
Старший консультант

А.О. Пікос

3433671468812*

3433671468812*

Додаток 3. Характеристика водного Орільського масиву

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКЕ БАСЕЙНОВЕ УПРАВЛІННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ
ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Україна, 31918, м. Дніпродзержинське, Дніпропетровської обл., вул. Ретіма 9
Телефони (0569) 33-22-41, Е-майл: dnp@dniprodz.gov.ua

05.11.2015р. № 707/021
на вих. № 08-10/5 від 28.10.2015р.

Голові громадської організації
"Шульгівська громада"
Льовкуній В.Г.

Орільський масив знаходиться на лівобережжі Дніпродзержинського водосховища поблизу м. Дніпродзержинська і займає територію 48,6 га. У геоморфологічному відношенні територія масиву приурочена до першої надзаплавної тераси Дніпра, яка на заході переходить в заплаву р.Оріль, а на півночі межує з другою надзапlavною терасою Дніпра. Відмітки поверхні терас змінюються в межах від 55,0-60,0м – на заплаві до 55,0-65,0м – на першій надзапlavній терасі. Рельєф поверхні нерівний, ускладнений соловими формами – у вигляді дюн, бугрів, валів і "кучугур". Вершини "кучугур" досягають відміток 67,5-75,0м.

В геологічній будові беруть участь алювіальні дрібно- і середньозернисті піски із прошарками супісків і суглинків (аШ), потужністю від 10,0м до 30,0м, які в покриві перекриті пілуватими пісками, що формують солові форми рельєфу (eIV), а в підшарі підстилаються глинистими пісками харківської свити (P₂lg). Водонесний горизонт приурочений до алювіальних дрібно-і середньозернистих пісках з коефіцієнтом фільтрації 10-15 м/доб., потужністю до 30,0м.

При наповненні Дніпродзержинського водосховища практично вся територія Орільського масиву попадає в зону затоплення водами водосховища, за виключенням окремих ділянок, оскільки рівень Дніпра, в результаті спорудження греблі ДДГЕС, піднявся на 13м з відмітки 51,0м до відмітки 64,0м.

Для захисту території масиву від затоплення і підтоплення водами Дніпродзержинського водосховища були споруджені захисна дамба та мережа дренажних каналів. Стік р.Оріль, русло якої в гирлі перекрите захисною дамбою, відведений по новому руслу за межу масиву в Дніпровське водосховище в районі с.Кіровське.

В 1977 році в західній частині масиву був споруджений канал Дніпро-Донбас, для водопостачання центрального Донбасу і Харківського промислового району дніпровською водою, а також для зрошення прилеглих до нього земель.

Спорудження Дніпродзержинського водосховища, каналу Дніпро-Донбас і захисних гідротехнічних споруд, суттєво змінили умови живлення, руху і дренажу водонесного горизонту. У зв'язку з цим територія масиву ділиться на три ділянки (див.граф. прикл.).

Перша із них ділянка знаходиться поміж Орільською захисною дамбою і дренажним магістральним каналом, де режим ґрунтових вод залежить від режиму роботи водосховища, дренажної здатності дренажної мережі та метеорологічних факторів. Глибини залягання ґрунтових вод на даній території становлять 1,0-3,0м, а сезонні коливання їх рівнів в основному проходять в діапазоні ±0,10-0,20м. Рух ґрунтового потоку на цій ділянці відбувається від області фільтрації - водосховища до області дренажування - мережі дренажних каналів та колекторів (63,00-57,00м).

Друга ділянка займає центральну частину масиву і включає район нового русла р. Оріль. Вплив кліматичних чинників на гідрогеологічні умови цієї ділянки має суттєвий вплив. Річні коливання рівнів ґрунтових вод залежать від вологості року і змінюються в межах 0.30-0.60м в центральній частині території масиву і 0.60-1.50м в прирічковій зоні нового русла р. Оріль. Ґрунтові води знаходяться в основному на глибинах 3.00-9.00м, а в зниженнях рельєфу — на 1.0-2.0м. Ґрунтовий потік в цьому районі рухається до основної дрени масиву - нового русла р.Оріль, де і дренується (57.00-52.00м).

Третя ділянка розташована в західній частині масиву. Головними факторами, що впливають на формування та рух ґрунтового потоку є режими роботи каналу Дніпро-Донбас (головна ділянка) і Дніпродзержинського водосховища, режими роботи дренажних споруд, рівневі режими старого і нового русел р. Оріль та метеорологічні умови. Ґрунтові води на цій ділянці залягають на глибинах від 2.50м до 7.00м, а поблизу озер та боліт — на 0.5-2.0м. Річні амплітуди коливання їх рівнів змінюються в межах 0.30-0.60м.

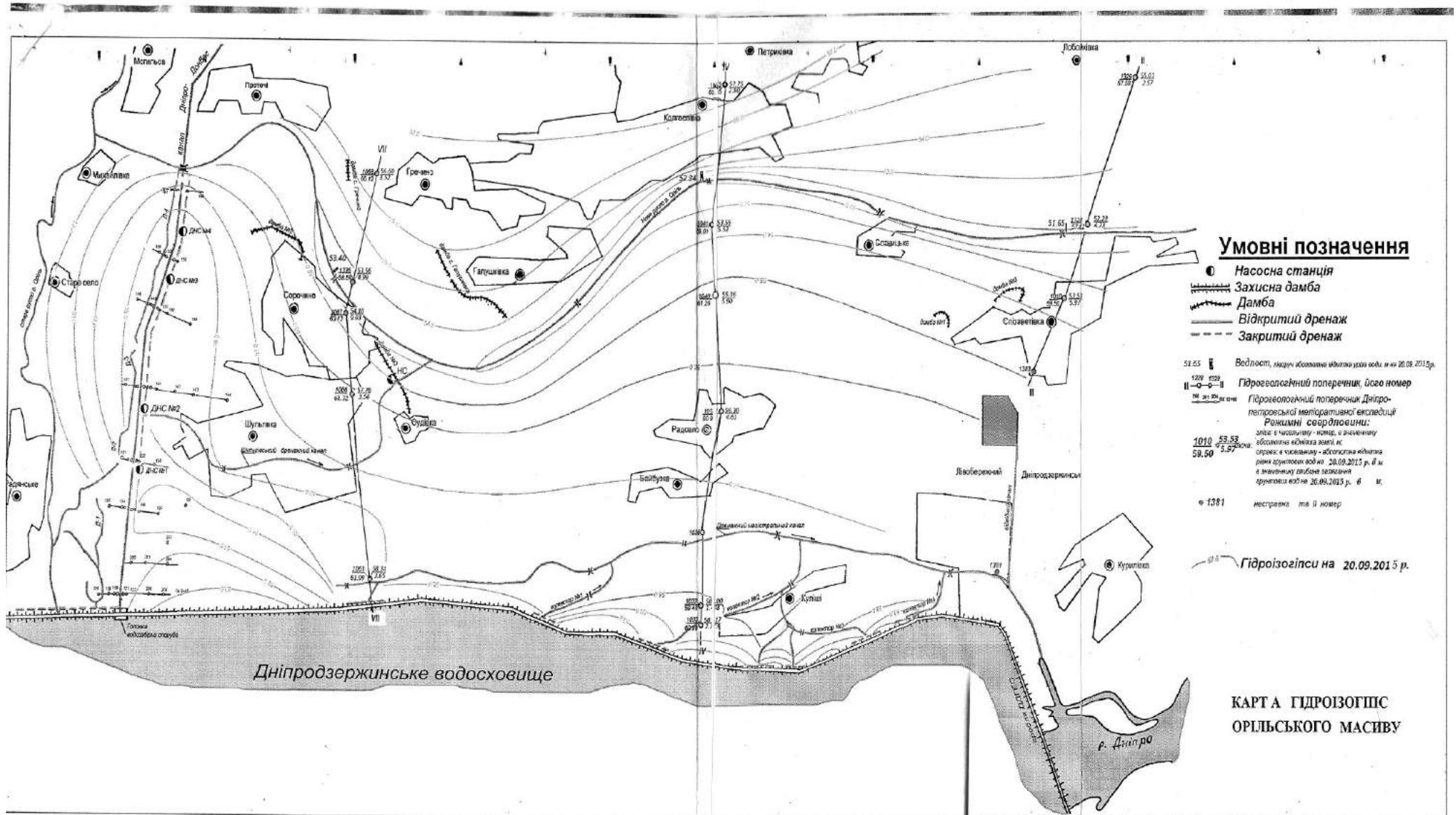
Ґрунтовий потік по ліву сторону каналу Дніпро-Донбас рухається від каналу до старого та нового русел р. Оріль, де і дренується (59.00-55.00м). По праву сторону від каналу (в нижній його частині) фільтраційні потоки, що йдуть від водосховища та каналу рухаються в північно-східному напрямку розтікаючись до дренажного та Шульгівського каналів (63.00-57.00м). В районі с. Шульгівка ґрунтовий потік направляється від каналу Дніпро-Донбас до нового русла Орлі та Шульгівського дренажного каналу (59.00-55.00м).

Відхиленя напрямку ґрунтового потоку за багаторічний період спостережень не відбувалось.

Начальник управління

О. Смирнова
О. Смирнова

Литвинова
(0569)552243

Додаток 4. Відповідь Міністерства екології та природних ресурсів України на звернення голови Громадської організації «Шульгівська громада»

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ**

03035, м. Київ-35, вул. Митрополита Василя Липківського, 35,
тел.: (044) 248-23-43; факс: (044) 248-23-43, E-mail: gladun@menvr.gov.ua

№ 8/1574-15 від 29.07.15
на № _____

**Голові
Громадської організації
«Шульгівська громада»
Льовкіній В.Г.
с. Шульгівка, Петриківський р-н,
Дніпропетровська обл., 51810**

Щодо інформаційного запиту

Міністерством екології та природних ресурсів України, у межах повноважень, розглянуто звернення голови Громадської організації «Шульгівська громада» №03-07/15 від 16.07.2015 щодо матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище проекту «Будівництво зрівнювальної ферми з розведення норки с/р Шульгівська, Петриківського району Дніпропетровської області», на що повідомляємо.

Відповідно до Порядку передачі документації на державну екологічну експертизу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 1995 р. №870, документи до Міністерства екології та природних ресурсів України не надавались.

Директор департаменту

Є.О. Федоренко

Перникоза
2063140

Додаток 6. Скан-копія Рішення про затвердження програми формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області на 2006–2015 рр.

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ЧЕТВЕРТОГО СКЛИКАННЯ
ТРИДЦЯТЬ ТРЕТЯ СЕСІЯ

Р І Ш Е Н Н Я

Про затвердження програми формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області на 2006 – 2015 роки

Відповідно до статті 43 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні”, статті 15 Закону України „Про охорону навколишнього природного середовища”, рішення Дніпропетровської обласної ради від 19 березня 2002 року № 525-22/ХХХІІІ „Про природно-заповідний фонд області”, з метою вдосконалення мережі природно-заповідного фонду області та збереження на її території цінних природних комплексів, враховуючи подання облдержадміністрації і висновки постійної комісії обласної ради з питань охорони довкілля та використання природних ресурсів, обласна рада **в и р і ш и л а**:

1. Затвердити програму формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області на 2006–2015 роки.

2. Облдержадміністрації в термін до 1 вересня поточного року надати на розгляд обласної ради календарний план виконання заходів програми у 2006 році.

3. Координацію роботи щодо виконання цього рішення покласти на Державне управління екології та природних ресурсів в Дніпропетровській області, головне управління промисловості та розвитку інфраструктури облдержадміністрації, контроль доручити постійній комісії обласної ради з питань охорони довкілля та використання природних ресурсів.

Голова обласної ради

М.ШВЕЦЬ

м. Дніпропетровськ
22 березня 2006 року
№ 768-33/ІУ

згідно з оригіналом:

НАЧАЛЬНИК ЗАГАЛЬНОГО ВІДДІЛУ
О. ШЕВЧУК